

Undersøgelse for celleforandringer

Hvad betyder forandringer i celleprøven fra livmoderhalsen?

I Danmark tilbydes kvinder screening for livmoderhalskræft.

Screening: Kvinder mellem 23 og 65 tilbydes en celleprøve fra livmoderhalsen, og ud fra resultatet af denne udvælges de kvinder, som bør undersøges nærmere. Herved kan man finde og behandle forstadier til kræft, inden de udvikler sig til egentlig kræft. Screeningsprogrammet har nedbragt hyppigheden af livmoderhalskræft betydeligt.

Mistanke om celleforandringer behøver ikke at være forstadier til kræft, men kan skyldes infektion eller heling efter tidligere infektion.

Egentlige celleforandringer er ikke det samme som, at du har kræft – men alene et fingerpeg om, at der kan være forstadier (dysplasi), som bør behandles. Det er undersøgelsen hos gynækologen, der afgør, om du har disse forstadier eller ej.

Hvad sker der hos gynækologen?

Undersøgelsen for celleforandringer foregår således:

Undersøgelse af livmoderhalsen med et undersøgelsesmikroskop, et kolposkop, hvor der ses efter forandringer i slimhinden. Lokalbedøvelse af livmoderhalsen med samme type kanyler, som tandlæger bruger.

Der skræbes væv fra livmoderhalskanalen og tages vævsprøver fra de områder på livmoderhalsen, hvor celleforandringer mistænkes. Der tages under alle omstændigheder prøver, selvom der ikke ses slimhindeforandringer.

Afhængig af blødningen skal Du eventuelt have lagt en tampon i skeden. Denne tampon udgøres af en smal gazestrimmel med et blødningshæmmende middel. Tamponen skal vanligvis ligge i 8 til 12 timer.

Hvad skal Du passe på efter undersøgelsen?

Efter undersøgelsen er der små sår på livmoderhalsen, der kan bløde en lille uges tid. Blødningen må ikke overstige en let menstruation i styrke, og den skal aftage dag for dag. Indtil blødningen ophører, bør du ikke bruge tampon, tage karbad, gå i svømmehal eller bade i havet. Ved samleje anbefales kondom. Herudover kan du leve helt, som du plejer.

Hvis Du i dagene efter undersøgelsen oplever:

- Kraftig blødning
- Ildelugtende udflåd
- Feber

bør du kontakte Klinikken. I weekender kontaktes lægevagten. På undersøgelsesdagen bør du ikke cykle, ride eller have samleje i skeden.

Hvad sker der herefter?

Vævsprøverne bliver sendt til mikroskopisk undersøgelse, og svaret vil foreligge i løbet af 2-3 uger. Hvis der er celleforandringer, vil disse blive graderet efter, hvor svære de er: lette, moderate, svære og meget svære.

Uanset sværhedsgraden vil Du altid få personlig besked om resultatet af undersøgelsen; på E-mail, per brev, på telefon eller ved personligt fremmøde alt efter, hvad vi har aftalt.

Hos 2 ud af 3 kvinder forsvinder lette celleforandringer af sig selv i løbet af 6-12 måneder. Får Du konstateret lette celleforandringer, er der derfor ingen grund til at behandle Dig her og nu, men blot kontrollere Dig med ny prøve efter 6 måneder.

Behandling:

Ved lette celleforandringer anbefales kontrol med celleprøve efter 6 måneder. Lette celleforandringer vil ofte forsvinde af sig selv. Ved moderate celleforandringer hos kvinder, som ønsker at bevare livmoderhalsen (f.eks. for at bevare muligheden for graviditet), anbefales kontrol med vævsprøver efter 6 måneder. Ved moderate celleforandringer hos alle andre kvinder og ved mere udtalte celleforandringer tilrådes en kegleoperation. En kegleoperation kan foretages ambulant i lokalbedøvelse. Ved indgrebet udkæres en lille kegle, som medinddrager celleforandringerne på livmoderhalsen. Se Keglesnit.